

*Сто година од рођења Виктора Георгијевича Карасјова,
(2. 2. 1922 – 10. 11. 1991), Москва, 25. 2. 2022.*

У Москви је 25. фебруара ове године – у организацији Катедре за историју Јужних и Западних Словена Историјског факултета Московског државног универзитета М. В. Ломоносов и Института за словенске студије (Институт славјановеденија) Руске академије наука – одржана научна конференција посвећена стогодишњици рођења професора Виктора Георгијевича Карасјова.

У раду конференције, по позиву организатора, учесетвовале су и две српске историчарке: др Латинка Перовић („Моје личне и професионалне успомене на Виктора Георгијевича Карасјова“) и проф. др Сузана Рајић („Српско-руски односи уочи Мајског преврата и после њега 1902–1903. г.“). Сви радови са научне конференције биће објављени у посебном зборнику.

Осим у пленарном заседању, поменута научна конференција радила је у три секције: I Свет научника слависта, II Јужни и Западни Словени и ново време, III Словенски народи и њихови суседи у најновије време.

Сажету личну и професионалну биографију проф. В. Г. Карасјова, коју су за конференцију припремили његови ученици и сарадници проф. Г. Ф. Матвејев и доц. Љ. В. Кузмичева, закључују речима којима изражавају високо признање Карасјову као научнику, педагогу и човеку: „проживео је часно живот: бавио се послом који је волео, формирао је читаву плејаду југослависта, оставио је добру успомену на себе код колега и ученика, срећан је био и у породичном животу, одгајио је сина који је наставио дело оца. Он је припремио и професионално формирао 118 студената-дипломаната, 16 аспираната одбранило је докторску тезу. Осам његових ученика постали су доктори наука. Ученици и колеге В. Г. Карасјова раде у разним градовима Русије и у земљама ближег и даљег иностранства“. У породици, у учитељима и у научном окружењу и сам Карасјов је налазио све предуслове и за личну срећу и за професионални успех.

Карасјов је био типичан *совјетски човек*. Рођен је на селу, школовао се у Москви. Био је добровољац у Другом светском рату. После рата (1946) завршио је студије. Специјализовао се за историју Јужних и Западних Словена. У професорима В. И. Пичети и С. А. Никитину имао је узоре. Они су у највећој мери утицали на њега као научника и педагога. На Катедри за историју Јужних и Западних Словена прошао је сва звања: аспирант, млађи предавач, предавач, а после одбране докторске дисертације – професор. Од 1973. па током наредних осамнаест година био је шеф ове катедре.

Научна интересовања В. Г. Карасјова била су усмерена на ослободилачке покрете јужнословенских народа у другој половини 19. века. Посебно српског народа. Његов дипломски рад, кандидатска и докторска дисертација посвећени су значајним личностима у историји Србије (Илији Гарашанину, Светозару Марковићу, Живојину Жујовићу). И своје ученике усмеравао је на проучавање значајних политичара у историји Србије. Тако је А. Л. Шемјакин, осим докторске дисертације о Николи Пашићу, готово заокру-

жио Пашићеву политичку биографију. Својим радовима Шемјакин је постао незаобилазан у библиографији овог српског и југословенског политичара.

У исто време Карасјов је неуморно радио на унапређењу југославијистике. Формирао је генерацију руских историчара који су се бавили историјом југословенских народа. С друге стране, од 1962. до 1990. године више српских историчара боравило је као гостујући професори на Катедри за историју Јужних и Западних Словена. Томе треба додати и бројне заједничке пројекте, издања и уџбенике. У Институту за историју радничког покрета Србије, данашњем Институту за новију историју Србије, Карасјов је имао више пријатеља и сарадника. Подсећајући на ову чињеницу у *Токовима историје*, Институт за новију историју Србије придружује се руским колегама у обележавању стогодишњице рођења овог научника, педагога и племенитог човека.¹

Латинка ПЕРОВИЋ

1 Биографија професора Карасјова доступна је на следећој адреси: <http://www.hist.msu.ru/departments/8825/history/Karasev/>